

Bijlage 1. Tabellen opvolging evaluaties

SEA-thema: 1. Financieel gezond en brede welvaart - e. Optimaal kasbeheer van het Rijk en van gelieerde instellingen				
<i>Overkoepelende toelichting SEA-thema:</i> Het Kasbeheer bestaat uit schatkistbankieren en het betalingsverkeer van het Rijk en wordt verantwoord in artikel 12 van hoofdstuk IX van de Rijksbegroting.				
<i>Titel onderzoek</i>	<i>Type onderzoek</i>	<i>Afrondingsjaar</i>	<i>Begrotingsartikel(en)</i>	<i>Budgettaire grondslag (mln € in en laatste evaluatiejaar)</i>
<u>Periodieke rapportage Kasbeheer</u>	Periodieke rapportage	2024	12 (Hoofdstuk IX)	4.871 (2023)
<i>Toelichting evaluatie:</i> De Periodieke rapportage evalueert de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid voor de jaren 2018-2023. Zowel schatkistbankieren als het betalingsverkeer van het Rijk worden doeltreffend en doelmatig bevonden. Bij schatkistbankieren zijn het risico op afnemende schatkisttegoeden en de kosten voor het Rijk als aandachtspunten aangemerkt. Daarnaast resulteert het gebrek aan een uniform toetsingskader voor departementen bij het verlenen van garanties op schatkistleningen in een mogelijk begrotingsrisico. Bij het betalingsverkeer worden de geconcentreerde banken- en betaalmarkt en de betrouwbaarheid van de dienstverlener en dienstverlening als kwetsbaarheid genoemd.				
<i>Aanbevelingen/toezeggingen:</i>		<i>Toelichting status opvolging:</i>		
1. Meewegen van schatkisttegoeden in het risicobeleid van het Agentschap. Sterk gestegen schatkisttegoeden dankzij toename deelnemers en onderbesteding. Dit geeft een risico op een stijging van de EMU-schuld indien tegoeden afnemen, bijvoorbeeld door verslechterde economische omstandigheden.		Onderhanden: In de Periodieke rapportage financiering staatsschuld (artikel 11 van hoofdstuk IX van de Rijksbegroting) wordt dit onderwerp nader onderzocht. De Periodieke rapportage wordt in 2025 aan de Kamer aangeboden.		
2. Doorgeven van de financieringsvoorwaarden van de staat aan deelnemers. Dit betekent een verlaging van de rekening-courantrente met 0,2%-punt en het afschaffen van de 0% minimum rekening-courantrente. Rentendeel Rijk door verschil rekening-courantrente en DNB-rente. Dit verschil is 0,2%-punt. Het verschil is een afwijking van het principe dat het Rijk de eigen financieringsvoorwaarden doorgeeft aan deelnemers. Dit heeft in 2023 voor € 150 mln extra rentekosten gezorgd. De minimum 0% rente op de rekening-courant heeft tussen 2018-2023 voor € 236 mln extra rentekosten voor het Rijk gezorgd. Om de kosten voor het Rijk te beheersen en het renterisico te verminderen is het ministerie van Financiën voornemens om te onderzoeken of het		Onderhanden: Hierover volgt in de eerste helft van 2025 een Kamerbrief.		

mogelijk is de DNB-rente (€STR - 0,2%-punt) toe te passen binnen schatkistbankieren. Daarnaast zal onderzocht worden of de 0% minimum rekening-courantrente afgeschaft kan worden.	
3. Ontwikkelen van een uniform toetsingskader voor garanties die departementen afgeven voor schatkistleningen. Op het moment is er geen uniform toetsingskader- voor garanties op schatkistleningen. Dit kan leiden tot begrotingsrisico's bij departementen die onvoldoende risicobeheersing uitvoeren bij het afgeven van garanties voor schatkistleningen.	Onderhanden: Ontwikkelen uniform toetsingskader. Dit wordt samen met de departementen gedaan. Tijdlijn is nog onbekend.
4. Perceelverdeling aanbestedingen betalingsverkeer van het Rijk en verminderen en versimpelen eisen en wensen. Afhankelijkheid leveranciers betalingsverkeer Rijk door marktconcentratie en complexe aanbesteding. Dit kan leiden tot een hogere prijs en vermindert de wendbaarheid van het Rijk.	Onderhanden: Hierover volgt in de eerste helft van 2025 een Kamerbrief met een update. Tijdlijn van de uitvoering is nog onbekend.
5. In kaart brengen- en toepassen van uitwijkmogelijkheden om een overstap van dienstverlener van het betalingsverkeer van het Rijk te versnellen. Druk op betrouwbaarheid betalingsverkeer door MVO en ernstige beroepsfout.	Onderhanden: Hierover volgt in de eerste helft van 2025 een Kamerbrief met een update. Tijdlijn van de uitvoering is nog onbekend.
6. Het kabinet neemt zich voor om een evaluatie uit te voeren van welke categorieën deelnemers verplicht dan wel vrijwillig zouden moeten deelnemen aan schatkistbankieren.	Onderhanden: Dit beleidsvoornemen wordt meegenomen in de eerstvolgende evaluatie van de relevante wet- en regelgeving.
7. De minister van Financiën neemt zich voor om de dienstverlening voor deelnemers verder te verbeteren middels de verdergaande digitalisering van schatkistbankieren.	Onderhanden: Het digitale platform van schatkistbankieren is in november 2023 gelanceerd en wordt momenteel verder ontwikkeld.
8. Bij toekomstige aanbestedingen zal het Ministerie van Financiën zoeken naar manieren om de betrouwbaarheid en continuïteit van het betalingsverkeer van het Rijk te borgen en verder te verbeteren.	Onderhanden: De continuïteit en betrouwbaarheid blijft een centrale rol spelen in de eisen en wensen die gesteld worden in de aanbestedingen van het betalingsverkeer van het Rijk.
9. Het kabinet is voornemens om te onderzoeken hoe toetredingsbarrières voor deelnemers verminderd kunnen worden.	Onderhanden: Hierover volgt in de eerste helft van 2025 een Kamerbrief met een update.

SEA-thema: 5. Belastingdienst				
<i>Overkoepelende toelichting SEA-thema:</i> Met zijn uitvoering en handhaving streeft de Belastingdienst er naar dat burgers en bedrijven uit zichzelf fiscale wet- en regelgeving naleven (compliance). Doeltreffende en doelmatige uitvoering door de Belastingdienst van deze wet- en regelgeving draagt bij aan de bereidheid van burgers en bedrijven om hun wettelijke verplichtingen ten aanzien van de Belastingdienst na te komen.				
<i>Titel onderzoek</i>	<i>Type onderzoek</i>	<i>Afrondingsjaar</i>	<i>Begrotingsartikel(en)</i>	<i>Budgettaire grondslag (mln € in en laatste evaluatiejaar)</i>
Evaluatie Toezicht Belastingdienst	Beleidsdoorlichting	2025	1	356 (2023)
<i>Toelichting evaluatie:</i> De eindrapportage van de Evaluatie Toezicht Belastingdienst is op 6 maart 2025 door de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane aangeboden aan de Tweede Kamer. Deze evaluatie betreft het toezicht op de vier grootste belastingmiddelen (inkomensheffing (IH) winst en niet-winst), loonheffing, vennootschapsbelasting en omzetbelasting) in de periode 2017-2023. Een belangrijke conclusie is dat de door de Belastingdienst gevolgde uitvoerings- en handhavingsstrategie op coherente wijze is uitgewerkt naar specifiek beleid voor verschillende doelgroepen en dat de beweging naar de voorkant grotendeels een effectieve maatregel lijkt om naleving te bevorderen. Daarnaast is er een afname van het toezicht achteraf, wat reden tot zorg geeft en mogelijke risico's in zich heeft. In de eindrapportage doet onderzoeksbureau Panteia tien aanbevelingen. In onderstaande tabel staat de status van de aanbevelingen vermeld (Vervallen, Onderhanden, Afgerond) en hoe er opvolging aan wordt gegeven. Naast de toezegging voor het overnemen van deze aanbevelingen zijn in voorgenoemde kamerbrief nog enkele toezeggingen gedaan. Deze zijn eveneens opgenomen in onderstaande tabel. De Belastingdienst zal de voortgang van deze toezeggingen monitoren en indien noodzakelijk hierover rapporteren in de stand van zakenbrief Belastingdienst.				
<i>Aanbevelingen/toezeggingen:</i>		<i>Toelichting status opvolging:</i>		
1. Verbreed de scope van de volgende evaluatie naar toezicht en dienstverlening eventueel apart naar doelgroep of middel		Onderhanden: De scope van de volgende Periodieke rapportage (die in de Strategische Evaluatie Agenda is opgenomen voor 2029) wordt verbreed naar alle aspecten van handhaving en daarmee ook dienstverlening en opsporing.		
2. Meet nalevingstekorten jaarlijks voor de doelgroepen particulieren en MKB.		Onderhanden: De Belastingdienst zal in 2025 het instrument 'Steekproeven om het nalevingstekort in beeld te brengen', evalueren en daarbij vaststellen of er opvolging kan worden gegeven aan deze aanbeveling.		
3. Voer empirisch onderzoek uit over dalend toezicht achteraf en het effect op naleving.		Onderhanden: In 2025 wordt een empirisch onderzoek gestart naar de effecten van toezicht achteraf op de compliance. Dit onderzoek is bedoeld om meer inzicht te krijgen in de verbanden tussen toezicht, zichtbaarheid en naleving.		

4. Zorg voor een betere labeling in het uren-/kostensysteem om toezicht te kenmerken.	Onderhanden: De Belastingdienst is gestart met een verkenning of monitoring kan worden ingericht om te bepalen welke uren en kosten aan toezicht worden besteed. Dit is nodig om inzicht te houden in mogelijke factoren die bijdragen aan de mate van efficiëntie in het toezicht achteraf. Hiermee kunnen verklarende data worden verzameld die inzicht geven in het gebruik van de afzonderlijke toezichtsinstrumenten.
5. Stel een acceptabel risiconiveau vast en bepaal zo de minimaal benodigde capaciteit voor toezicht.	Onderhanden: De Belastingdienst zal verkennen in hoeverre elementen uit het methodologisch raamwerk van het onderzoek Minimumniveau toezicht ¹ toepasbaar zijn binnen de context van de Belastingdienst en de UHS. Deze verkenning zal in het voorjaar van 2025 worden uitgevoerd.
6. Onderzoek of het mogelijk is om voor elk toezichtsinstrument een kpi te ontwikkelen.	Onderhanden: Met het verzamelen van verklarende data uit evaluaties die inzicht geven in het gebruik van de afzonderlijke toezichtsinstrumenten (aanbeveling 9) wordt deze aanbeveling ingevuld.
7. Onderzoek of en in hoeverre de initiatieven menselijke maat en maatwerk de passendheid van toezicht waarborgen.	Onderhanden: Deze evaluatie wordt opgenomen in de Strategische Evaluatie Agenda van begroting IX 2026 van het ministerie van Financiën en zal volgens planning uiterlijk in 2027 plaatsvinden.
8. Hervat het toezicht op schijnzelfstandigheid.	Afgerond: De beslissing om het handhavingsmoratorium op te heffen is inmiddels genomen en op 6 september 2024 aan de Kamer medegedeeld. ² De Belastingdienst heeft op 18 december 2024 het handhavingsplan Arbeidsrelaties gepubliceerd ³ , waarin het toezicht vanaf 1 januari 2025 is beschreven.
9. Onderzoek of meer evaluaties op separate toezichtsinstrumenten nodig zijn en neem bij evaluaties effecten op tussendoelen en compliance bevorderende factoren mee.	Onderhanden: Deze voorgenomen evaluaties voeren wij intern uit en zullen waar relevant worden benut in de volgende Periodieke rapportage over de uitvoering en handhaving Belastingdienst die in de Strategische Evaluatie Agenda is opgenomen voor 2029.
10. Onderzoek de verdere mogelijkheden voor het gebruik van moderne tooling en Artificial Intelligence (AI) in zijn algemeenheid en in het bijzonder om de tijd die de Belastingdienst en bedrijven besteden bij een controle van de Belastingdienst te verminderen.	Onderhanden: De Belastingdienst onderzoekt het verder gebruik van moderne tooling en Artificial Intelligence (AI), met als doel het vergroten van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het toezicht, binnen de geldende wet- en regelgeving.

¹ Kamerstukken 2024-2025, 31066, nr. 1464

² Kamerstukken 2023-2024, 31311, nr. 263

³ Kamerstukken II 2024-2025, 31311, nr. 280 Publicatie handhavingsplan arbeidsrelaties

Toezegging uit Kamerbrief: “Ik ga door op deze weg van het voorkomen van fouten, waarbij ik de aantallen voor het toezicht achteraf op het niveau zal houden van de in het Jaarplan Belastingdienst 2025 opgenomen bandbreedte, uitgaande van de huidige beschikbare middelen. De Belastingdienst houdt de ontwikkeling ten aanzien van het toezicht achteraf nauwlettend in de gaten. Als in dit kader extra maatregelen nodig mochten zijn, naast de aanbevelingen uit de rapporten, zal ik uw Kamer over deze maatregelen informeren in de stand-van-zakenbrief die ik naar verwachting in het najaar zal sturen.”	Onderhanden: De Belastingdienst gaat het vraagstuk van de inzet van de Belastingdienst in het toezicht en in het bredere perspectief van de uitvoering en handhaving monitoren en verdiepen.
Toezegging uit Kamerbrief: “Zoals hierboven reeds genoemd, blijf ik dan ook het niveau van toezicht achteraf monitoren. Ook werk ik aan de verbetering van de efficiëntie van het toezicht achteraf.”	Onderhanden: Hierbij maakt de Belastingdienst in ieder geval gebruik van de aanbevelingen uit het Onderzoek directie MKB, die zich onder meer richten op het versterken van de sturing, versterken van de bezetting en competenties, optimaliseren van planning- en uitvoeringsprocessen en verbeteren van de ICT ondersteuning.